

ΕΥΣΕΒΙΣΜΟΣ ἢ PIETISMUS

Τό ἰδεῶδες τῆς προτεσταντικῆς θρησκευτικῆς ζωῆς

Ἡ ἔννοια τοῦ Εὐσεβισμού

Μελετώντας κανείς για πρώτη φορά τόν κατάλογο τῶν αἱρέσεων, πού ἔχει ἐκδώσει ἡ Ἐπιτροπή ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τό μάτι του θά πέσει καί στόν **ΕΥΣΕΒΙΣΜΟ – ΠΙΕΤΙΣΜΟ!!!** Δέν ἔχουμε ἰδέα – οἱ πῶς πολλοί – γι' αὐτήν τήν αἵρεση!!! Ἐκ πρώτης ὄψεως, νομίζουμε ὅτι πρόκειται περὶ ἀπλῆς «εὐσεβείας». Κι ὅμως... Πρέπει, λοιπόν, κάποτε νά ἀσχοληθοῦμε καί μέ τήν ὑπουλή αὐτῆς αἵρεση!

Ὁ **πιετισμός (pietismus = εὐσεβισμός)** εἶναι ἓνα φαινόμενο τῆς προτεσταντικῆς θρησκευτικῆς ζωῆς, τό ὁποῖο πρωτοεμφανίστηκε τόν 17^ο αἰῶνα στούς κύκλους τοῦ Λουθηρανισμοῦ καί ἀποσκοποῦσε στήν ἀνανέωση τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Προτεσταντισμοῦ μέ πρόθεση τήν τόνωση τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος. Στόν Ἑλλαδικό χῶρο ὁ πιετισμός ἐμφανίστηκε στό γενικότερο πλαίσιο τοῦ λεγόμενου «ἐξευρωπαϊσμοῦ» τῆς χώρας.

Σέ ἀντίθεση μέ τόν ἐκκλησιαστικό τρόπο ζωῆς, ὁ πιετισμός **ἀποβλέπει στήν «πρακτική εὐσέβεια»**. Πρόκειται δηλαδή γιά **μιά ἐπίπλαστη εὐσέβεια καί ἓναν ὑποκριτικό τρόπο ζωῆς, ἀνεξάρτητο ἀπό τήν ἀλήθεια τῆς πίστεως, πού στηρίζεται κυρίως στό συναί-**

σθημα. Ἡ γνώση τοῦ Θεοῦ γιά τόν πιετισμό προϋποθέτει ὄχι τήν πίστη ἀλλά τήν συναισθηματική βίωση κάποιων ἠθικῶν κανόνων. Αὐτό ἔχει ὡς συνέπεια νά **ὑποτιμᾶται καί νά παραθεωρεῖται ἡ ἀλήθεια τῆς πίστεως, ὀδηγώντας τόν ἄνθρωπο σέ ἓναν θρησκευτικό ἀγνωστικισμό καλυμμένο μέ τό ἐνδύμα τῆς ἠθικῆς σκοπιμότητος.**

Ἡ ἱστορία τοῦ Εὐσεβισμού

Ὁ εὐσεβισμός (Pietismus) ἀποτελεῖ θρησκευτική τάση πού ἐμφανίσθηκε στούς κόλπους τῶν παλαιότερων προτεσταντικῶν ὁμολογιῶν κατά τόν 17^ο αἰῶνα μέ στόχο τήν «**Praxis Pietatis**», δηλαδή τήν **ἐμπρακτική ἀσκηση τῆς εὐσεβείας** ὡς ἀντίδραση στήν «ἀκίνησία», πού χαρακτήριζε τίς παραδοσιακές ὁμολογίες τῆς Μεταρρύθμισης μέ σκοπό τήν ἀναγέννηση τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς.

Οἱ ἀρχηγοί τῆς ἀμερικανικῆς «κίνησης ἀγιότητας» Charles G. Finney (+1875), Asa Mahan (+1889) καί W.E. Boardman (+1886) ὑποστήριξαν πῶς εἶναι δυνατή μιά «ἀνώτερη χριστιανική ζωή» ὑπό τήν προϋπόθεση πῶς ὁ Θεός θά δωρίσει τήν «ἐμπειρία τῆς ἀγιότητας». Αὐτό θεωρήθηκε σάν «πλήρωμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», σάν προσωπική παρουν-

σία του Αγίου Πνεύματος μέσα στον πιστό, σάν ιδιαίτερη χάρη. Αυτή ή έμπειρία του Αγίου Πνεύματος, όπως πίστευαν, συνοδεύεται και έκδηλώνεται μέ θαυμαστά φαινόμενα, μεταξύ αυτών και ή γλωσσολαλία.

Όμως ή έννοια του εϋσεβισμού, έχει νά κάνει μέ τό προσωπεΐο, τό κάλυμμα του προσώπου και όχι μέ αυτό καθαυτό τό πρόσωπο. Όπως ή εϋσέβεια είναι βίωμα, τρόπος ζωής, έτσι και ό εϋσεβισμός, αν και όλότελα ξένος από την αληθινή εϋσέβεια, γίνεται βίωμα, τρόπος ζωής σέ αυτούς πού τον υιοθετούν. Ό εϋσεβισμός αποτελεί παραφθορά και αλλοίωση της εϋσέβειας, καθώς είναι μία έρμαφρόδιτος κατάσταση, πού έντοπίζεται σέ ανθρώπους πού θέλουν νά κάνουν τους εϋσεβείς, αλλά επειδή ή επίπλαστη αυτή εϋσέβειά τους είναι ύποκριτική, καθίστανται τελικώς χειρότεροι και από τους άσεβείς.

Η Αγία Μητέρα Έκκλησία, στην μακραίωνα πορεία Της στό πέραςμα του χρόνου, αντιμετώπισε και συνεχίζει νά αντιμετωπίζει αυτήν την προβληματική κατάσταση μέσα από τά πρόσωπα πού την ακολουθούν. **Τά μεγαλύτερα χτυπήματα ή Έκκλησία τά δέχτηκε από τους εϋσεβιστές.** Ένας αδιάφορος περί τά Έκκλησιαστικά και πνευματικά ζητήματα, δέν θά ασχοληθεί μέ τό τί κάνουν οι παπάδες ή οι Δεσποτάδες. Ένας αδιάφορος, είναι και παραμένει αδιάφορος. Ένας όμως εϋσεβιστής, πού ζει και κινείται μέ τον **μανδύα του θρησκευομένου, έναν μανδύα διάτρητο εμπρός στά μάτια του Θεού**, κάτι τέτοιο δέν θά τό προσπεράσει. Θά τό χρησιμοποιήσει, ακόμα και όταν κατά βάθος γνωρίζει πώς τελικά δέν πλήττονται τά πρόσωπα αλλά τό Σώμα της Έκκλησίας άφοϋ τά πρόσωπα κινούνται μέσα στον όρισμό του χρόνου σέ αντίθεση μέ την Έκκλησία ή όποία κινείται στον όρισμό της αιωνιότητας. **Τά πρόσωπα φεύγουν, αλλά ή Έκκλησία παραμένει.** Και τουτο, είναι κάτι πού άγνοούν παντελώς οι εϋσεβιστές!

Έξωτερικές εκφράσεις του Εϋσεβισμού

Ό Εϋσεβισμός αποβλέπει μόνο στά φαινόμενα και δημιουργεί βιτρίνες. Άδυνατεί νά κατανοήσει ότι δέν είναι μόνο τά έργα πού

κάνουν κάποιον Χριστιανό, αλλά κυρίως ό έσω άνθρωπος, ό πόνος και ή μεταμόρφωση της καρδιάς. Ό Εϋσεβιστής, επειδή είναι θρησκευτικός άκτιβιστής, ξέρει μόνο νά κατακρίνει τους άλλους και παράλληλα νά διατηρεί μία (συνήθως) έπιφανειακή εϋσέβεια, ένω στην πραγματικότητα – ίσως – νά βρίσκεται σέ μία δραματική πάλη μέ τή συνείδησή του, καθώς αντιλαμβάνεται ότι δέν τηρεί τίς Χριστιανικές του ύποχρεώσεις σωστά.

Οι Εϋσεβιστές συνήθως αυτοπροβάλλονται ως οι «**πιό καθαροί και πιό γνήσιοι**» από τον όποιονδήποτε, γι' αυτό και ψάχνουν «**όπαδούς**», για «**βιτρίνες – ομάδες**» και στεροϋνται παντελώς ταπεινώσεως!!!

Οι Εϋσεβιστές σέ πάνε κατ' εϋθειαν στην πρώτη – πρώτη χριστιανική έκκλησία!!! και, ως εάν έχουν εξασφαλίσει αυτοί τον ...παράδεισο, σέ «**καταχεριάζουν**», έσένα, τον ταπεινό πιστό, για τίς «**παρεκτροπές σου**»!!! Αλλά, όπως τονίζε ό μακαριστός π. Αντώνιος Αλεβιζόπουλος, δέν είναι δυνατόν νά επιστρέψουμε στην εποχή, κατά την όποία ή Έκκλησία βρισκόταν στά πρώτα της βήματα, ή όποία βέβαια δέν ήταν έκκλησία των «**καθαρών**»...

Ούτε και μέ την άγάπη – επίσης – έχουν σχέση οι εϋσεβιστές, μέ τους μεγάλους σταυρούς των και τον φαρισαϊσμό τους!!!! Προβάλλονται ως «**ύπερηθικοί**», ένω – άπλά – κινούνται, μεταξύ ντροπής και ένοχής ... στά «**ήθικά θέματα**»!!!

Οι εϋσεβιστές προσθέτουν, άκόμη, και δικούς των – φανταστικούς – «**Κανόνες**» στην Έκκλησία!!!, ένω άπορρίπτουν κάθε άλλη πηγή για την επίλυση των σύγχρονων προβλημάτων των ανθρώπων, πλήν της Αγ. Γραφής.

Αν πώς νά έλέγξεις έναν «εϋσεβιστή» συναντās την άπροσδόκητα έξυβριστική συμπεριφορά του, και πρωτόγονη αντίδρασή του!!! Διότι δέν έχουν συνηθίσει νά έλέγχονται ... **μόνον νά έλέγχουν, βάσει δικών τους αίρετικών και δογματικών δοξασιών!!!**

Και – φυσικά – άκόμη κι αν καταλάβουν τά λάθη των... ποτέ δέν τά παραδέχονται!!! **Π Ο Τ Ε!!!** Αν ήσαν εκ Θεού όλοι αυτοί οι «εϋσεβιστές» άσφαλώς δέν θά άντιδροϋσαν έτσι...

Βασικό στοιχείο του πειτισμού είναι η άρνηση στην πραγματικότητα της ένταξης των μελών του στην Έκκλησία. Οί ευσεβιστές θεωρούν **τή σωτηρία του ανθρώπου ως άτομικό γεγονός. Ή όρθόδοξος**, όμως, διδασκαλία εξαγγέλλει ότι ή σωτηρία του ανθρώπου είναι **γεγονός της Έκκλησίας**. Είναι ή θεανθρώπινη «καινή κτίση» του Σώματος του Χριστού, ή κοινωνία των προσώπων, ή οποία οδηγεί στην λύτρωση και σωτηρία.

Σύμφωνα όμως με την διδασκαλία του πειτισμού, ή σωτηρία του ανθρώπου δεν είναι γεγονός της Έκκλησίας. Δεν είναι ή προσωπική μετοχή στην εκκλησιαστική κοινωνία που σώζει τον άνθρωπο, παρά την αναξιοτήτά του. Είναι απλώς **τά άτομικά επιτεύγματα, ή άτομική συνέπεια** σέ θρησκευτικές εκδηλώσεις και ήθικες εντολές, **ή άτομική μίμηση** των «ἀρετών» του «γλυκού Ναζωραίου» που εξασφαλίζουν με σιγουριά τή δικαίωση.

Σήμερα στον χώρο των Δυτικών κοινωνιών που ο Ευσεβισμός έχει γίνει τρόπος ζωής, τό θρησκευτικό έργο αξιολογείται με μέτρο την κοινωνική του χρησιμότητα και ή «έκκλησία» τους οργανώνεται σαν κοσμικό ίδρυμα με ήθικιστικές σκοπιμότητες. Για τόν λόγο αυτό ο Ευσεβισμός **καταντᾶ μιά αΐρεση στον χώρο της εκκλησιολογίας. Υπονομεύει, θά λέγαμε, τήν ίδια τήν ἀλήθεια της Όρθοδόξου Έκκλησίας, μεταθέτοντας τό γεγονός της σωτηρίας από τό εκκλησιαστικό στό άτομικό ήθος.**

Κατά τήν όρθόδοξη αντίληψη ή αγιότητα των αγίων δεν εξαρτᾶται από τήν προσωπική τους τελειότητα, αλλά από τή συναίσθηση της ἀμαρτωλότητας και ἀναξιοτήτάς τους, γιατί τό ταπεινό φρόνημα προσελκύει τή χάρη του Θεού, που αγιάζει τόν άνθρωπο. Γι' αυτό και ή ταπείνωση λογίζεται **μεγίστη ἀρετή** (Α' Ίω. δ' 6. Α' Περ. ε' 5).

Υπογραμμίζουμε, και πάλιν, πώς ή αγιότητα των αγίων, **δεν είναι αποτέλεσμα διαιδικασίας «αυτοτελείωσης», αλλά καρπός της χάρης του Θεού, ή οποία δίδεται στους ταπεινούς.** Οί άγιοι δεν έχουν δική τους αγιότητα, αλλά αντικατοπτρίζουν τό φῶς του Κυρίου, γίνονται μέτοχοι της χάρης και της αγιότητας του Χριστού, **δεν είναι άγιοι με τίς δικές τους προσπάθειες.**

Η κίνηση του ευσεβισμού υπογραμμίζει τήν άμεση έμπειρία του Θεού στην ψυχή του ανθρώπου, σαν «μαρτυρία» του Αγίου Πνεύματος και τή σημασία της μεταστροφής και της χριστιανικής τελειότητας. Αυτή ή «έμπειρία της αγιότητας» στη νέα άμερικάνικη κίνηση, λογίζοταν «ιδιαίτερη χάρη»...

Ή γνησιότητα όμως ενός χριστιανού και ενός κήρυκα του ευαγγελίου δεν είναι οι πνευματικές του έμπειρίες, αλλά ή διδασχία του Χριστού. Ο ίδιος ο Κύριος μᾶς βεβαιώνει πώς «πνευματικές έμπειρίες» θά προβάλλονται και από **ψευδόχριστους και ψευδοπροφήτες** μέ αποτέλεσμα **νά φέρουν σύγχυση, και νά πλανούν ακόμη και «έκλεκτούς»** (Ματθ. κδ' 24-25. Β' Κορ. ια' 13-15. Αποκ. ιγ' 12-18. ιστ' 14. ιθ' 20). Γι' αυτό και ο **άπόστολος Ίωάννης συνιστᾶ: «Άγαπητοί, μή παντί πνεύματι πιστεύετε, αλλά δοκιμάζετε τά πνεύματα ει έκ Θεού έστίν, ότι πολλοί ψευδοπροφήται εξέληλύθασιν εις τόν κόσμον»** (Α' Ίω. δ' 1).

Άν κανείς βασισθει στίς προσωπικές του έμπειρίες, είναι εύκολο νά πλανηθει. Άν λόγου χάρη χαρακτηρίσει κανείς τό φαινόμενο της **γλωσσολαλιᾶς** σαν γνήσια πνευματική έμπειρία και τήν θέσει στό κέντρο της πνευματικής ζωής, αξιολογώντας την σαν έξωτερικό «σημεῖο» για τό «βάπτισμα του Αγίου Πνεύματος», είναι σίγουρο πώς **θά οδηγηθει στην πλάνη.** Θά θεωρήσει τό φαινόμενο αυτό «απόδειξη» μᾶς «νέας πεντηκοστής» και τήν ομάδα που προβάλλει τέτοιες έμπειρίες σαν τήν «έκκλησία των έσχάτων καιρών», σαν τήν «νύμφη», που θά παραλάβει ο Κύριος. Τότε γι' αυτόν ή Όρθόδοξη Έκκλησία γίνεται «κατ' όνομα εκκλησία», ή και «πόρνη Βαβυλώνα», από τήν οποία πρέπει «τά παιδιά του Θεού» νά **εξέλθουν!!!**

Ο ευσεβιστής έχει όλα τά χαρακτηριστικά του μή κατ' επίγνωσιν ζηλωτή, διά τόν όποιον, ο Άγιος Νεκτάριος αναφέρει ότι είναι «άνθρωπος όλέθριος». Τόν ευσεβιστή, τόν διαψεύδει ο ίδιος ο Θεός, αφού επέλεξε έρχόμενος στον κόσμο, νά σώσει τους **ἀμαρτωλούς και όχι τους Άγίους! Νά καλέσει τους ἀμαρτωλούς και όχι τους δικαίους σέ μετάνοια.** Τούς ευσεβιστές τούς αποστρέφεται ο Θεός αφού τό δηλητήριο που εκχέουν μόνον **άρωμα ευσεβείας δεν έχει.**

Οἱ εὐσεβιστές οὐσιαστικά θεωροῦν ὅτι ἔχουν – ἤδη – ἐξασφαλίσαι τόν Παράδεισο καί δέν νοιάζονται τόσον γιά τήν Ὁρθοδοξία, ὅσο γιά νά διαφημίσουν τήν ἀρετή των, παληκαριά των, τόν ζήλο των, τήν ἀλήθεια των, τήν εὐσέβειά των καί τήν πνευματική καθαρότητα καί γνησιότητά των.

Μέ τήν συμπεριφορά των καί μέ τό πρόσχημα μιᾶς ἀόριστης "αὐστηρότητος" καί "πνευματικότητας", δημιουργοῦν ἐνοχές – ἀκόμη καί γιά σωστές ἀντιδράσεις των – σέ πολλούς Ὁρθοδόξους Χριστιανούς καί οὐσιαστικά «διώχνουν» ἀπό τήν Ἐκκλησία πολύ κόσμο, ἀφοῦ τοὺς παραδίδουν στό πῦρ τό ἐξώτερον, τοὺς κατακεραυνώνουν ὡς «πολύ ἀμαρτωλούς» καί «αἰρετικούς» ἢ «ἄσχετους». Ἄν εἶναι κανεῖς κάπως ἀκατατόπιστος, ἀντιδραστικός ἢ νέος, πολύ πιθανόν νά μή ξαναπατήσαι τό πόδι του στήν Ἐκκλησία.

Οἱ Εὐσεβιστές λειτουργοῦν οὐσιαστικά ὡς αὐτεπάγγελτοι Εἰσαγγελεῖς τῆς Ἐκκλησίας καί ἀσκοῦν ... ἀστυνόμηση καί κριτική σέ κάθε μέλος της. Γενικά, βαθμολογοῦν τοὺς πάντες. Στήν καλύτερη περίπτωση, κάθε ἐπαφή μαζί τους ἐπιφέρει διχόνοια, μῖσος καί ταραχή!

Μέ τοὺς μεγάλους των σταυρούς καί τίς φαρισαϊκοῦ τύπου προσευχές των καί τήν ἐν γένει ἐπίδειξή των, οὐδεμία σχέση ἔχουν μέ ταπείνωση! Κι ἂν καμμιά φορά βρεθεῖ κάποιος νά τοὺς ἐλέγξει, ἀντιδροῦν μέ πρωτόγονο καί ὀργίλο ὕφος, μέ κατάρες, ἀναθεματισμούς, κ.λπ.

Ἡ στάση μας ἀπέναντι στόν Εὐσεβισμό

Ἄν ἦσαν ἐκ Θεοῦ οἱ εὐσεβιστές, δέν θά ἐξεφράζοντο καί δέν θά λειτουργοῦσαν μέ τοὺς τρόπους, μέ τοὺς ὁποίους ἐκφράζονται, καί δέν θά ἀντιδροῦσαν ἔτσι σέ ὅσους προσπαθοῦν νά τοὺς ἐλέγξουν καί ἀμφισβητήσουν.

Γι' αὐτό ἀγαπητέ ἀδελφέ, μπορεῖ νά σέ πλανέψουν κι ἐσένα, οἱ αἰρετικοί καί πλανεμένοι «εὐσεβιστές» μέχρι νά τοὺς καταλάβεις...!!! Ἄς προσέξωμεν, λοιπόν τήν αἵρεσιν του εὐσεβισμοῦ!!! Πολύ ὑπουλη αἵρεση καί πλάνη παράλληλα!!!

Πιστεύουμε, ὅτι σέ μιά ἐρχόμενη οἰκουμενική σύνοδο, θά καταγγελεῖ ὁ εὐσεβισμός σάν πλαστογραφημένη ἀντίληψη τῆς ὀρθοδόξου εὐσεβείας καί θά καταδικασθεῖ.

Κώστας Ἐλ. Πετρόπουλος, Νομικός

ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΟΣ: 6977582800

CΤΩΜΕΝ ΚΑΛΩC

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΟΣ

ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC ΠΑΤΡΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ

τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρῶν

κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ

Ν. Βότση 34, Τηλ. : 2610-320.602, Fax: 2610-279.533 email: i-m-patron@otenet.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟC ΕΚΔΟCΕΩΝ

Ἀρχιμ. Τιμόθεος Γ. Παπασταύρου

ΥΠΕΥΘΥΝΟC ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Π. Κούλης, Ψηφιακές Εκτυπώσεις, email: paulkoulis@gmail.com